

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 75

22.2.2018.

Niš

ZAPISNIK

Sa 74. sednice Komisije za žalbe, održane 22.2.2018. godine, sa početkom u 12 sati u Gradskoj kući u Nišu

Prisutni svi članovi Komisije: Zlatko Čobović, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Vera Barišić-Popović, Petar Jeremić, Ivana Stjelja, Vera Didanović, Dragan Đorđević, Ljiljana Smajlović i Nevena Krivokapić.

Ostali prisutni: Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu, građani Niša (evidentirani na spisku prisutnih)

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Udruženja medija i medijskih radnika na tekst objavljen na portalu „Ozonpress.net“
2. Razmatranje žalbe Udruženja ljubitelja reke Save „Zeleni raj“ na tekst objavljen na portalu „Espresso“
3. Razmatranje žalbe Željka Veselinovića na tekst objavljen u dnevnom listu „Alo“
4. Razmatranje žalbe Vladana Vlajkovića na tekstove objavljenje u listu „Palež“

1. Udruženje medija i medijskih radnika podnelo je, uz saglasnost oca bebe koja se pominje u tekstu, žalbu, navodeći da je u spornom tekstu, između ostalog, iznet niz neistina, netačnih informacija i uvreda koje se odnose na tek rođeno dete, porodicu deteta i više javnih ličnosti. Podnosilac žalbe je smatrao i da su objavljivanjem nepotpisanih fotografija, bez saglasnosti autora prekršene i odredbe Kodeksa koje se odnose na poštovanje autorstva. Iz rasprave i odlučivanja o ovoj žalbi bio je izuzet Stojan Marković, vlasnik portala OzonPress. U toku rasprave, Vlado Mareš je rekao da će on glasati da Kodeks nije prekršen ni u jednoj tački, jer je podnošenje ovakve žalbe, koja je politički pamflet, čist bezobrazluk. Reč je o sukobu koji u Čačku postoji duže vreme i u koji se uporno uvlači i Savet za štampu, zbog čega, po njegovom mišljenju, žalbu nije trebalo ni prihvatati. Ljiljana Smajlović je, međutim, rekla da Komisija ne treba da se opredeljuje prema tome kakav je onaj ko je podneo žalbu ili kakav je onaj ko je pisao, već prema tome kakav je tekst. Po njenom mišljenju, Kodeks novinara obavezuje da poštuje privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima piše, a u ovom slučaju nije poštovano dostojanstvo i integritet tek rođenog deteta. Nije problem što je dete rođeno u zatvoru, već što je dete u tom tekstu postalo deo nekog problema, što ne bi smelo

da se desi. Sa njom se saglasila Tamara Skrozza, koja je naglasila da se često ističe da javne ličnosti i državni funkcioneri imaju suženo pravo na privatnost, ali da ovo nije takva situacija. Kako je rekla, nečiji porođaj je apsolutni domen privatnosti u koji nikako ne bi smelo da se ulazi, niti postoji bilo kakav javni interes da se tako nešto objavi. Nevena Krivokapić je takođe rekla da ne postoji javni interes da se objavi informacija o tome da se bivša odbornica porodila na izdržavanju zatvorske kazne, a da će, imajući u vidu digitalno okruženje u kojem živimo, svi znati da je to dete rođeno u zatvoru i ono će morati da odrasta sa tim. Zlatko Čobović je ocenio da su, sem toga o čemu je Nevena govorila, sve druge činjenice na strani medija koji je objavio tekst. On je naglasio da se dve trećine žalbe uopšte ne odnosi na tekst, nego sadrži uvredljive kvalifikacije na račun vlasnika medija i dodao da je tekst besmislen ako se posmatra van konteksta, odnosno izolovano od prethodna dva teksta, te da ponosilac žalbe manipuliše time. Čobović je rekao i da zaštitu autorskih prava može da traži samo autor ili nosilac autorskih prava, pa tako podnosilac žalbe nema pravo da se žali po tom osnovu. Po mišljenju Petra Jeremića, u tekstu ničim drugim nije prekršen Kodeks sem pominjanjem deteta, koje nije krivo što su mu roditelji kriminalci. Sve ostalo nije uopšte problematično, jer majka jeste pravosnažno osuđena i u zatvoru, otac je takođe osuđen i ići će u zatvor, tako da njihova prava ničim nisu povređena. Po završetku rasprave, članovi Komisije su glasali o svakoj tački Kodeksa koja je navedena u žalbi pojedinačno. Sa devet glasova „za“ i jednim „protiv“ odlučeno je da je prekršena tačka 4 Odeljka VII, dok nije bilo odluke da li je prekršena i tačka 1 iz istog odeljka, pošto je „za“ glasalo šest članova Komisije, tri su bila „protiv“, a jedan „uzdržan“. Odluke nije bilo ni u vezi sa tačkama 1,3 i 5 Odeljka I, jer je „za“ odluku da je Kodeks prekršen glasao jedan član Komisije, „protiv“ je bilo šest, a „uzdržana“ tri člana. Komisija je jednoglasno odlučila da nisu prekršene odredbe Kodeksa koje se odnose na zabranu diskriminacije i poštovanje autorstva.

2. Predstavnik Udruženja ljubitelja reke Save „Zeleni raj“ Vojislav Mandić podneo je žalbu Savetu za štampu, navodeći da portal Espresso već duže vreme vodi kampanju protiv vlasnika objekata na obali Save, te da tekst na koji se žale predstavlja primer govora mržnje i da sadrži niz neproverenih i neistinitih tvrdnji kako bi se uznemirila javnost. Zlatko Čobović je, u toku rasprave, ukazao da je nesporna činjenica da nijedan objekat na obali Savenema građevinsku dozvolu, kao i da je nesporno da postoji javni interes da se o tome piše, kako bi se problem rešio. Podnosilac žalbe je, kako je objasnio, naveo da vlasnici objekata imaju rešenje za korišćenje priobalja, ali je činjenica da nemaju dozvole za gradnju. Takođe, kako je rekao, naveli su da nemaju septičke jame, nego da otpadne vode ispuštaju u reku, kao da to ne zagađuje vodu. Zbog toga, po njemu, Espresso nije prekršio Kodeks novinara. Sličnog mišljenja bila je i Tamara Skrozza, istakavši da je reč o veoma poznatom slučaju koji se već dugo ne rešava, te da su mnogi mediji o tome pisali i da postoji obiman materijal koji dokazuje i ovo što je objavio Espresso, zbog čega, kako je rekla, nije prekršena istinitost izveštavanja. Njihov tekst je samo kap u moru materijala na ovu temu ugrožavanja svih građana Beograda, o čemu mora da se piše. Dodala je i da je sporno da li je Udruženje „Zeleni raj“ uopšte imalo osnov da se žali s obzirom da nigde u tekstu nije pomenuto. Da Kodeks nije prekršen ocenila je i Ivana Stjelja, koja je istakla da je nesumnjiv javni interes da se piše o zaštiti životne sredine.

Ljiljana Smajlović bila je, međutim, drugačijeg mišljenja, ukazujući na to da u ovom slučaju nije reč o tome ko je za zaštitu životne sredine, a ko nelegalno gradi, nego na koji način je portal izvestio o tome. O ekologiji, rekla je, svakako treba pisati, ali ne na ovaj način – preuzimanjem materijala sa društvene mreže, bez ikakve provere i konsultovanja više izvora, čime je prekršen Kodeks. Petar Jeremić je izneo sličan stav, istakao je da nema dokaza da je objavljeni video autentičan, niti da zaista postoje septičke jame koje su povod za tekst. Po okončanju rasprave, Komisija je sa devet glasova „za“ i dva „protiv“ odlučila da nije prekršena tačka 4 Odeljka I Kodeksa, dok je jednoglasno odlučeno da nije prekršena tačka 5 istog odeljka.

3. Željko Veselinović podneo je žalbu Savetu za štampu zbog toga što je Alo objavio lične podatke, tačnije adrese, nekoliko kandidata za odbornike Skupštine Beograda među kojima i njegovu, kao i zbog toga što ga je list nazvao rasistom na osnovu jednog njegovog tvita o Romima, za koji je naveo da je izvučen iz konteksta. Ljiljana Smajlović je rekla da je Kodeks prekršen i u delu koji se odnosi na poštovanje privatnosti, ali i u delu istinitost izveštavanja zbog toga što je nazvan rasistom. Tamara Skrozza je istakla da je pravo na privatnost svakako porvraćeno, ali da će biti uzdržana kad je reč o drugoj povredi Kodeksa na koju se Veselinović žalio. Ocenila je da je izraz rasista prejak, ali i da je tvit, kao i objašnjenje koje je dao u vezi sa tim problematično, te da bi on, kao javna ličnost, morao da vodi računa o tome šta piše. Na ovo što je napisao o Romima je, po njoj, trebalo ukazati, iako je tabloid upotrebio prejak izraz. Petar Jeremić je rekao da je Veselinović neosnovano optužen ukoliko je tačno da je tvit izvučen iz konteksta, što Komisija ne može da proveri, ali da je, znajući praksu tabloida skon da mu poveruje. Nevena Krivokapić je rekla da je žalilac naveo da ne može da predoči tvitove koji su prethodili ovom kojim se Alo bavi, jer tviter „skida“ sve reko 3000 tvitova. Postoji, međutim, objasnila je, mogućnost da se dođe i do ranijih tvitova i ona je uspela da pronađe tvit koji je objavio neposredno pre spornog, a koji nema nikakve veze sa tvirom o Romima. Komisija je, nakon diskusije, jednoglasno odlučila da je prekršena tačka 1 Odeljka VII o poštovanju privatnosti. Odluku da je prekršena i tačka 5 Odeljka I Komisija nije uspela da usaglasi jer je „za“ glasalo šest članova Komisije, dok je pet bilo „uzdržano“, pa nije bilo potrebne većine od osam glasova.

4. Advokat Vladana Vlajkovića podneo je žalbu zbog više tekstova objavljenih u istom broju lista, kojima se, kako je navedeno, narušava njegov ugled i povređuje čast iznošenjem neistinitih, nepotpunih i uvredljivih informacija. Članovi Komisije su u kraćoj raspravi zaključili da su prekršene sve odredbe na koje je podnosilac žalbe ukazao. Tamara Skrozza je navela da se prvi put susreće sa tim da i sam autor teksta priznaje da je izvor informacije neproveren. Neprovereni izvori su, nažalost, česti, ali se autori tekstova bar potrudu da to deluje relevantno, dok u ovom slučaju čak ni toga nema. Ona je dodala i da je potpuno neshvatljivo da se Vlajković u spornim tekstovima čak ne naziva ni pravim imenom i prezimenom, nego samo pogrdnim nadimcima. Komisija je, potom, jednoglasno odlučila da listu izrekne javnu opomenu.

Sednica je završena u 13.40 sati.

Zapisnik vodila
Gordana Novaković

Predsedavajući
Vlado Mareš